

SZÍV ERNŐ

Kisbeszéd a borzongásról

Éppen Handkét olvastam valamelyik éjjel, amikor találkoztam ezzel a szóval, borzongás. Az anyaregényében. Amikor öngyilkos lett az író anyja. Éjfél múlt már, egymással kardozott az óra nagymutatója és a kisebbik pálcika. A kismutató aztán elmenekült, tovaugrándozott, de hát mindjárt találkozni megint. Valami halkán kattogott az éjben, talán a szép testű radiátor, talán a kósza szél mozgatott kint valami könnyű fémet, talán eső kezdett rá, talán csak képzelődtem. Kicsit lefektettem a könyvet a mellkasomra, mely mindig otthont ad boszorkányoknak és lidérceknek, és gondolkodtam ezen a szón, borzongás. Amikor a test tevékenyen vesz részt a félelemben. A test színe és fonákja jelzi a pillanatnyi ijedelmet. A borzongás nem a kitarzott szorongásról szól, nem a félelem állandó, sehogyan sem szűnő jelenlétéről. Hát hiszen mikor szoktunk megborzongani. Ez olyan, akár egy könnyű mozdulatú, átmeneti állapot, gyorsan jön és gyorsan megy, föláll a szőr a hátamon, nézd a karomat, szoktuk mondani, elkalimpál a szív, lassan megnyugszik, tik-tak. Akkor borzongunk, amikor ígéretet kaptunk. A lesz mindig félelmetesebb, mint a van. A van konformizmus, a lesz akármiség, végtelenség, formátlanság. Na, igen, volt nekem mindenféle lesz-ben részem, hogy ez történik majd, az történik majd, vár rám egy előadás, egy találkozó, egy beszámoló, megnyilvánul és mindjárt értékel a világ, meg leszek mérve, mint egy kicsi, billoggal jelölt zsák, mindjárt jön egy vizsgafeladat, sőt, mindjárt, de tényleg, meghalok, tudtam, hogy jönni fog a halál, igencsak meg voltak efféle dolgok ígérve nekem, néha azt sem tudtam, ki ígért, ki jószolt, kicsoda adta az előrejelzést, prognózis!, és hogy miért, de elkerülhetetlennek látszott, és ez olyan, de olyan félelmetes volt, hogy biztosan borzongtam. Átfúj a testen a hideg szél. Hogy tud fájni az arc. Különben a legsúlyosabbat, úgy értem, a legérdekesebb ígéretet, jöllehet egyértelműen nem állíthatom mégsem, mert nem voltam magamnál, csak a szorongás táplálta álmaim filmjei vetültek folyamatosan tudatom belső falára, a kórházban kaptam, miközben dolgoztak, villództak fölöttem a gépek. Biztosan rettenetesen borzongtam akkor. A fogcsikorgatás is ennek a cselekménynek az egyik fajtája, a felület kezelhetetlensége. A felület lázad, mert ott, ahol az emberi forma véget ér, s mutatnia kellene valami normalitást, valami megnyugtatót, ott mégis a pánik lesz az úr. Jut eszembe, a könny a borzongás kitarított, humanizált formája talán. A borzongás maga sokkal félelmetesebb, mint ami kiváltja. Erre jöhetünk rá később, utóbb. Ott állsz a nagyérdemű előtt, elő kell adni. Már nem is félsz. Mondod. Élet, halál, kaviár. Ettől szorongtam, mint báltól a kisharisnya?! Jaj, de hülye vagyok. Megérkezett, igazolta magát, ha a halál szemben áll, néz rád a két szép szemével, semmi se lesz. Amíg meg nem jön, addig félelmetes csak. Ami távol van, nem te vagy. Ami közel ért, te is vagy már. Semmi gond. Hallgatóztam bele az éjszakába. Kattogás, valami fúj, valami lép, mozdul, suhog. Arra jöttem rá, hogy talán mégis szeretek borzongani.

tiszatáj

IRODALMI FOLYÓIRAT

Megjelenteti a Tiszatáj Alapítvány Kuratóriuma
a Csongrád Megyei Önkormányzat,
Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata,

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

az Emberi Erőforrások Minisztériuma
és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával.

HÁSZ RÓBERT főszerkesztő
ANNUS GÁBOR, ORCSIK ROLAND, TÓTH ÁKOS szerkesztők
SINKOVICS BALÁZS korrektor
SZÉKELY ANNA szerkesztőségi titkár

Felelős kiadó: Tiszatáj Alapítvány
Szedés, tördelés: Tiszatáj Alapítvány
A lapot nyomja: E-press Nyomdaipari Kft.
Szeged, Kossuth Lajos sgt. 72/B
Felelős vezető: Engi Gábor

Internet: www.tiszataj.hu e-mail: tiszataj@tiszataj.hu

Online változat: tiszatajonline.hu

Szerkesztőség: 6720 Roosevelt tér 10–11. Tel. és fax: (62) 421–549.

Levélcím: 6701 Szeged, Pf. 149.

Terjeszti: Lapker (Magyar Lapterjesztő Rt.)

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1.

Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél,

e-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu, faxon: 303–3440

További információ: 06 80/444–444

Egyes szám ára: 600 forint.

Előfizetési díj: negyedévre 1500, fél évre 3000, egész évre 6000 forint.

ISSN 0133 1167